

OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici
Ul. Edvarda Kocbeka 4
9244 Sv. Jurij ob Ščavnici

LOV ZA ZAKLADOM V PRLEŠKIH ATENAH

turizem
raziskovalna naloga

Avtorica: Špela Rožman

Mentorica: Anita Zelenko, prof. geo. in zgo.

Svet Jurij ob Ščavnici, 2022

KAZALO

1 UVOD	4
2 METODOLOGIJA DELA, CILJI IN HIPOTEZE	4
3 ISKANJE SKRITIH ZAKLADOV S POMOČJO GEOCACHINGA	6
3.1 Kaj je geocaching?	6
3.2 Zakladi	7
3.2.1 Vrste zakladov	8
3.2.2 Aplikacije za iskanje skritih zakladov	10
4 RAZISKOVALNI DEL	13
4.1 Tematska pot s skritimi zakladi	13
5 REZULTATI ANKETE	21
6 PROMOCIJA TURISTIČNEGA PRODUKTA	30
7 RAZPRAVA	32
8 ZAKLJUČEK	34
VIRI IN LITERATURA	36
PRILOGE	37

KAZALO SLIK

Slika 1: Nahajališče prvega geocacha	6
Slika 2: Prvi skriti zaklad	7
Slika 3: Logotip aplikacije Geocaching	10
Slika 4: Logotip aplikacije Cachly	11
Slika 5: Logotip aplikacije C:geo	12
Slika 6: Potek tematske poti s skritimi zakladi	13
Slika 7: Nahajališče prvega skritega zaklada na tematski poti (bukov banj)	14
Slika 8: Nahajališče drugega skritega zaklada na tematski poti (Kreftova kapelica)	15
Slika 9: Nahajališče tretjega skritega zaklada na tematski poti (nekdanja elektrarna)	16
Slika 10: Nahajališče šestega skritega zaklada na tematski poti (vaška kapela)	17
Slika 11: Mlin na veter na Stari Gori	18
Slika 12: Del tematske poti, Štrigova graba	19
Slika 13: Nahajališče osmega skritega zaklada na tematski poti (bunker)	20
Slika 14: Iskalnik novih zakladov	30

ZAHVALA

Zahvaljujemo se profesorici zgodovine in geografije Aniti Zelenko za pomoč ter podporo pri nastajanju raziskovalne naloge.

Za sodelovanju v intervjuju se zahvaljujemo gospodu Francu Čušu iz občine Sveti Jurij ob Ščavnici.

Zahvaljujemo se profesorici slovenščine in angleščine Petri Kvas za lektoriranje naloge.

1 UVOD

Nad iskanjem skritih zakladov v naravi smo se navdušili, ker se zunaj radi gibamo. Najprej so nam starši s pomočjo listkov pripravljali iskanje skritega zaklada, nato smo ta način igre prenesli med prijatelje. Veselili smo se izzivov v naravi in najdenega skritega zaklada, ki je bil pogosto kakšna čokolada ali bonboni. Z uporabo mobilnega telefona smo spoznali aplikacijo Geocaching, ki omogoča skrivanje in iskanje skritih zakladov v naravi s pomočjo informacijsko-komunikacijske tehnologije. Nad uporabo te aplikacije smo se zelo navdušili. Bolj kot smo aplikacijo uporabljali, bolj smo ugotavljali, da se zaradi nje več gibamo in spoznavamo zanimivosti krajev. Začelo nas je zanimati, ali se ljudje, ki iščejo skrite zaklade, ob tem tudi kaj novega naučijo. Začeli smo iskati literaturo po spletu in v knjižnici. Ugotovili smo, da je večina literature dostopna na spletu. Tako smo informacije pridobili s spletnih strani <https://www.geocaching.com> in <https://www.geocacher.si/>.

Ko smo usvojili teoretično znanje o geocachingu¹, smo se lotili postavitve poti s skritim zakladom. Pot smo pripravili v občini Sveti Jurij ob Ščavnici in vsebuje 8 točk s skritimi 8 zakladi. Skriti so na mestih, ki imajo poseben zgodovinski pomen oz. kjer se nahaja naravna ali kulturna dediščina.

Namena raziskovalne naloge z naslovom *Lov za skritim zakladom v Prleških Atenah* sta izdelati tematsko pot s tematskimi točkami na podlagi aplikacije Geocaching in ugotoviti, kakšen je motivacijski vidik aplikacije Geocaching za obisk in spoznavanje nekega območja.

2 METODOLOGIJA DELA, CILJI IN HIPOTEZE

Pri izdelovanju raziskovalne naloge z naslovom *Lov za skritim zakladom v Prleških Atenah* smo uporabili naslednje metode dela:

- zbiranje literature,
- analiza in sinteza literature,
- terensko delo,
- intervju,
- anketiranje in
- analiza anketnega vprašalnika.

¹ GEOCACHING – igra, pri kateri se s pomočjo digitalne naprave išče nagrada, skrita na mestu, ki ga prikazuje aplikacija, sinonim: geolov (SSKJ).

Pri izdelovanju raziskovalne naloge z naslovom *Lov za skritim zakladom v Prleških Atenah* smo si zastavili naslednje raziskovalne cilje:

CILJ 1: Analizirati in napraviti sintezo literature o aplikaciji Geocaching.

CILJ 2: Načrtovanje poteka tematske poti.

CILJ 3: Določitev lokacije tematskih točk.

CILJ 4: Priprava gradiva za posamezno tematsko točko.

CILJ 5: Postavitev tematskih točk.

CILJ 6: Vnos koordinat točk s tematske poti v aplikacijo Geocaching.

CILJ 7: Vnos opisov in namigov tematskih točk, ki se nahajajo na tematski poti, v aplikacijo Geocaching.

CILJ 8: Ugotoviti motivacijski vidik aplikacije Geocaching za obisk tematske poti.

Pri izdelovanju raziskovalne naloge z naslovom *Lov za skritim zakladom v Prleških Atenah* smo si zastavili naslednje hipoteze:

HIPOTEZA 1: Predvidevamo, da je večina literature o aplikaciji Geocaching v spletni obliki.

HIPOTEZA 2: Predvidevamo, da aplikacija Geocaching motivira obiskovalce k obisku tematske poti.

HIPOTEZA 3: Predvidevamo, da geocaching lahko zasvoji uporabnika.

HIPOTEZA 4: Predvidevamo, da aplikacijo Geocaching aktivno uporablja manj ljudi.

HIPOTEZA 5: Predvidevamo, da iskanje skritih zakladov s pomočjo aplikacije Geocaching motivira ljudi k spoznavanju zgodovine nekega kraja.

HIPOTEZA 6: Predvidevamo, da se z geocachingom izobražujemo na področju geografije in zgodovine.

3 ISKANJE SKRITIH ZAKLADOV S POMOČJO GEOCACHINGA

3.1 Kaj je geocaching?

Slovar slovenskega knjižnega jezika (b. d.) besedo geocaching razlaga kot igro, pri kateri se s pomočjo digitalne navigacijske naprave išče nagrada, skrita na mestu, ki ga prikazuje aplikacija. Sinonim besede geocaching je geolov. Beseda je sestavljena iz besede GEO kot geografija oziroma Zemlja in besede CACHING kot skrivanje zakladov.

Geocaching je avantura in pustolovska igra na prostem ali vrsta lova za zakladom, pri kateri ljudje iščejo geocache ali skrite predmete po vsem svetu. Geocaching lahko opišemo tudi kot niz iger skrivalnic, kjer skrivalci iskalcem zagotovijo spletne namige. Iskalci uporabljajo aplikacijo Geocaching ali GPS (Global Positioning System) naprave za iskanje skritih geocachev.

Aplikacija je bila ustvarjena leta 2000. Na začetku je bilo skritih le 75 geocachev, danes pa jih je skritih več kot 3 milijone, v aktivnosti pa sodeluje milijone aktivnih geocacherjev (iskalcev skritih zakladov z aplikacijo), ki igrajo igro.

Geocaching ponuja nekaj za vsakogar, od družin z otroki do upokojencev. Nekateri geocacherji igrajo igro, da preverijo, koliko skupnih "najdb" lahko dobijo, medtem ko drugi igrajo, da ugotovijo, koliko (novih) držav lahko obiščejo. Geocaching je odličen način za iskanje izjemnih destinacij, ki jih drugače ne bi odkrili. Je tudi izobraževalno orodje in možnost rekreacije na prostem v naravi.

Geocaching je bil izdelan kmalu po odstranitvi selektivne razpoložljivosti iz globalnega sistema za določanje položaja 2. maja 2000. Z njim je bila izboljšana natančnost sistema, ki je omogočila natančno določanje skritega zaklada.

Slika 1: Nahajališče prvega geocacha (Brigitte, 2020)

Slika 2: Prvi skriti zaklad (Medmrežje 1)

3.2 Zakladi

Geocache je skriti zaklad. So različnih oblik, velikosti in težavnostnih stopenj ter so skriti tako v podeželskih kot v urbanih okoljih. Po spletni registraciji na spletni strani <https://www.geocaching.com> geocacherji iščejo koordinate (dolžino in širino) geoachev. Tipičen geocache ponavadi vsebuje nepremočljivo posodo, ladijski dnevnik, v katerem so podpisani ljudje, ki najdejo skriti zaklad, pisalo in včasih drobiž ali geocoin. Geocoini so kovinski medaljoni, ki jih izdelajo posamezni iskalci skritega zaklada (geocacherji) ali organizacije, ki se ukvarjajo s skrivanjem zakladov, na primer Geobunkelj. Ko iskalec skritega zaklada le-tega najde, se podpiše v dnevnik s svojim uveljavljenim kodnim imenom. Zapiše tudi datum najdbe skritega zaklada. Tako dokaže, da je našel skriti zaklad. Običajno v geocachu najdemo obeske za ključke, okraske ali knjižice. V geocachingu niso dovoljeni vredni predmeti, predmeti, ki bi se lahko zlahka poškodovali, in hrana. Splošno pravilo Geocachinga je, da če nekaj vzamete, pustite nekaj enake ali večje vrednosti. Zatem iskalec posodo postavi nazaj točno tako, kot jo je našel, in deli svojo izkušnjo na spletu s preostalo skupnostjo geocachinga. Po podpisu dnevnika je treba geocache postaviti nazaj točno tja, kjer ga je oseba našla. Večji zabojniki, kot so plastične posode za shranjevanje ali škatle za strelivo, lahko vsebujejo tudi predmete za trgovanje, kot so igrače ali drobnarije, ki imajo običajno bolj sentimentalno kot materialno vrednost. Geocaching si deli številne vidike s primerjalno analizo, orientacijo, lovom na zaklad, pošiljanjem pisem in označevanjem poti.

3. 2. 1 Vrste zakladov

– Tradicionalen zaklad

Je izvirna in najpreprostejša vrsta zaklada, najprimernejši je za geolovce iz tujine ter za tiste, ki želijo izvedeti več. Geocache je skrit na danih koordinatah, lahko je različno velik in vsebuje ladijski dnevnik (knjižica za vpis), lahko pa tudi predmete manjše materialne vrednosti.

– Večstopenski zaklad

Pri tej vrsti zaklada je treba opraviti eno ali več stopenj, na različnih lokacijah na zadnji stopnji pa je skrit zaklad. Ponavadi so na prvi stopnji podatki, potrebni za najdbo druge stopnje, na drugi stopnji podatki, potrebni za najdbo tretje stopnje itd.

– Zaklad z uganko

To vrsto zaklada velikokrat uporabljajo za nove in izvirne zaklade, ki ne ustrezajo nobeni drugi vrsti. Da iskalec pridobi koordinate zaklada, mora rešiti neko nalogo (npr. izračuni).

– Zemeljski zaklad

Zemeljski ali EarthCache zaklad se nahaja na posebni lokaciji, kjer lahko geocacherji spoznajo geološko posebnost Zemlje. Ob opisu zaklada so tudi poučni zapisi. Obiskovalci zaklada si lahko ogledajo, kako geološki procesi oblikujejo Zemljo in kako to izkoriščamo. Ponavadi je za vpis najdbe zemeljskega zaklada treba odgovoriti na vprašanja, na katera iskalec odgovori z opazovanjem geološke posebnosti lokacije.

– Hibridni letterbox

Za iskanje te vrste zaklada igralci namesto koordinat uporabljajo namige. Zakladi te vrste vključujejo šampiljko, ki mora ostati v skritem zakladu, saj z njo igralci zabeležijo svoj obisk.

– Whereigo

Je orodje za ustvarjanje in igranje z GPS-om v resničnem svetu. Whereigo zakladi ljudem med iskanjem skritega zaklada med drugim omogočajo izmenjavo s predmeti v okolici in virtualnimi elementi, kot so objekti ali osebe. Z dodajanjem Whereigo dodatka, ki ga imenujemo kartuša, h klasičnem geolovu lahko izkušnjo geocachinga obogatimo. Za iskanje točk potrebujete GPS-napravo s podporo za Whereigo ali Whereigo aplikacijo na mobilni napravi.

– Dogodek

Dogodek je srečanje lokalnih geolovcev ali geolovskih organizacij. Na strani z opisom dogodka morata biti navedena čas in kraj dogodka s koordinatami. Ko se dogodek zaključi, ga je treba arhivirati. Obstajajo različne vrste dogodkov: mega, giga in CITO (Cache In Trash Out). Namen dogodka je druženje in izmenjevanje izkušenj.

– Mega-dogodek

Je dogodek, ki se ga udeleži najmanj 500 geocacherjev in pri katerem je ponavadi ves dan namenjen načrtovanim aktivnostim, povezanih z geologom. Ti dogodki pritegnejo geolovce z vsega sveta.

– Giga-dogodek

Je dogodek, ki se ga udeleži najmanj 5000 geocacherjev. Podoben je mega-dogodku, vendar načrtovane aktivnosti potekajo več dni. So ena izmed najredkejših vrst zakladov, zato pritegnejo geolovce z vsega sveta.

– Geocaching HQ zaklad

Zaklad se nahaja na sedežu igre v Seattlu, ameriški zvezni državi Washington. Tisti, ki želijo obiskati sedež lastnika igre in najti ta zaklad, morajo svoj obisk napovedati vsaj 48 ur prej.

– GPS Adventures Maze razstava

Za najdbo tega zaklada je treba obiskati razstavo GPS Adventures Maze ali njene lokalne različice. Te razstave so namenjene spoznavanju obiskovalcev z GPS-tehnologijo.

– Lab zakladi

Ta vrsta zaklada je poskusna in zelo redka, zakladi so način preizkušanja inovacij in testiranja novih idej, s katerimi skušamo izboljšati geolov. Z najdbo Lab zaklada pripomorete k oblikovanju prihodnosti geolova.

3. 2. 2 Aplikacije za iskanje skritih zakladov

1. Geocaching

Geocaching je uradna aplikacija za geocaching. Funkcije brezplačne različice vključujejo iskanje v živo, podrobnosti zaklada, sledljivost in dostop do GeoTourja, ki pojasnjuje vse vrste zakladov in ocene.

Zaradi različice Premium ta aplikacija izstopa od ostalih. Uporabniki različice Premium lahko najdejo kateri koli zaklad na svetu, vključno z zakladi, ki so dostopni samo za člane Premium različice aplikacije, člani pa lahko zaklade tudi filtrirajo po velikosti, vrsti in težavnosti, svojo naslednjo pustolovščino lahko tudi načrtujejo s seznamami in dodelijo točke priljubljenim zakladnikom. Vse informacije so združene v preprosto aplikacijo. Za tiste, ki se resno ukvarjajo s geocachingom in se ne želijo zanašati na spletno mesto, je Geocaching edina aplikacija, ki jo potrebujejo. Na voljo je za operacijska sistema iOS in Android. Namestitev aplikacije je brezplačna, dodatni nakupi so možni v aplikaciji.

Prednosti aplikacije Geocaching so:

- Na voljo tako za Android kot za iOS.
- Zelo enostaven za uporabo.
- Člani Premium lahko filtrirajo predpomnilnike.
- Visokokakovostno Premium članstvo.

Slabost aplikacije Geocaching je, da je brezplačna različica zelo poenostavljena. Brezplačna različica ne omogoča dostopa do vseh skritih zakladov.

Slika 3: Logotip aplikacije Geocaching (Medmrežje 2)

2. Cachly

Za uporabnike iPhonov je ena izmed najboljših aplikacij za iskanje zakladov, ki ponuja vse, kar potrebujete za geocaching v eni, enostavni in poceni aplikaciji.

Zaklade lahko igralec prenese, izbira med veliko možnostmi zemljevidov, da se pomakne do zaklada, in uporabi napredno funkcijo za razvrščanje zakladov po vrsti, velikosti, sledljivosti itd. Uporabniki lahko tudi dodajajo prijatelje z uporabniškimi imeni za geocaching ne glede na to, kjer se nahajajo. Tako lahko vzpostavijo stik s tisoč podobno mislečimi navdušenci geocachinga. Na voljo je za operacijski sistem iOS po ceni 4,99 dolarjev.

Prednosti aplikacije Cachly so:

- Funkcije brez povezave.
- Dodajanje prijateljev.
- Možnosti Google Maps in Apple Maps.
- Enostaven za navigacijo.

Slabosti aplikacije Cachly sta:

- Na voljo samo za uporabnike iOS.
- Ni brezplačne možnosti.

Slika 4: Logotip aplikacije Cachly (Medmrežje 3)

3. C:Geo

Je aplikacija za uporabnike androida, kjer beležijo najdbe v spletu in shranjujejo informacije o zakladu v svoji mobilni napravi. Je preprosta, intuitivna aplikacija in zahteva le račun za geocaching. Na voljo je za operacijski sistem Android. Namestitev aplikacije je brezplačna, dodatni nakupi so možni v aplikaciji.

Prednost aplikacije C:Geosta je, da omogoča preprosto iskanje zakladov ter enostavno dostopnost zemljevidov.

Slabost aplikacije C:Geo je omejen dostop le za uporabnike Androida.

Slika 5: Logotip aplikacije C:geo (Medmrežje 4)

4. Neongeo

Z Nongeo aplikacijo lahko iščete zaklade na poti, uporabljate zemljevide po meri in hranite na tisoče skritih zakladov, shranjenih v aplikaciji. Na voljo je v operacijskem sistemu Android. Aplikacija stane 4,26 dolarjev.

4 RAZISKOVALNI DEL

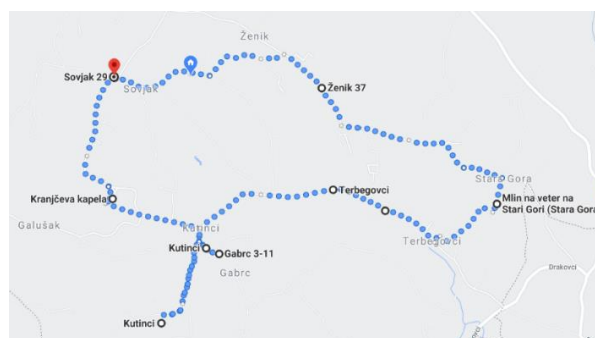
Opisana tematska pot s skritimi zakladi se nahaja v občini Sveti Jurij ob Ščavnici in poteka po petih vaseh. Pot sem oblikovala na tem območju, ker ga dobro poznam, saj izhajam iz teh krajev. Pot vsebuje osem skritih zakladov. Točke sem izbrala na podlagi naravne in kulturne dediščine tega območja.

Ker je tematska pot namenjena spoznavanju teh krajev, sem želela s pomočjo ankete ugotoviti, ali uporaba aplikacij za geocaching pritegne obiskovalce. Anketni vprašalnik sem oblikovala v aplikaciji 1KA. Vprašalnik je vseboval 17 vprašanj. Anketirance sem vprašala po spolu, kdaj so začeli iskati skrite zaklade s pomočjo aplikacij, kje so pridobili informacije o iskanju skritih zakladov s pomočjo aplikacije, koliko skritih zakladov so našli s pomočjo aplikacij, po načinu iskanja zakladov, ali so že postavili svoj skriti zaklad s pomočjo aplikacije, kateri tip skritega zaklada jim je všeč, ali lahko uporaba aplikacij za iskanje skritih zakladov privede do pretirane rabe aplikacije (zasvojenost), za katero starostno skupino je aplikacija primerna, ali uporaba geocachinga vpliva na njihovo znanje o geografiji in zgodovini, ali uporaba geocachinga vpliva na turizem v kraju in spoznavanje novih prijateljev, ali uporabo aplikacij za iskanje skritih zakladov delijo z drugimi ljudmi in kje v svetu menijo, je geocaching najbolj razvit.

Anketa je bila opravljena na vzorcu 72 oseb, ki so bile naključno izbrane. Osebe so stare od 12 do 60 let in so predstavljale potencialne obiskovalce te tematske poti ter uporabnike aplikacij za geocaching.

4.1 Tematska pot s skritimi zakladi

Tematska pot, ki je dolga 9,5 km, poteka po petih krajih občine Sveti Jurij ob Ščavnici.

Slika 6: Potek tematske poti s skritimi zakladi (Rožman, 2022)

Začne se v Sovjaku, ki je razloženo naselje, sestavljeno iz sledečih zaselkov: Velki in Mali Sovjak, Hrenovica, Kizmina, Kamen, Pesek in Rebrow. Kraj se prvič omenja leta 1356. V Sovjaku se nahajajo Tibautova kapela, Štelcar-Novakova kapela, Fajfarjeva kapela, Hrašovčev križ, Kolb-Ketišev križ, Zlomski križ, Holc-Slavičev križ in kužno znamenje z letnico 1627. Na glavnem križišču je do leta 2020 rastla mogočna bukev, del katere je uničilo močno neurje, ostanek pa so iz varnostnih razlogov podrli.

Prvo nahajališče skritega zaklada se nahaja v drevesnem panju še do pred kratkim mogočne 200 letne bukve v naselju Sovjak.

Slika 7: Nahajališče prvega skritega zaklada na tematski poti (bukov panj) (Rožman, 2022)

Na drugi strani križišča se začinja strmo pobočje, poraslo z gozdom, imenovano Zlomi. Legenda pravi, da je tukaj stal grad. Lastnike gradu je preklel berač, ker mu niso dali hrane. Grad naj bi se skupaj z družino zlomil oz. pogreznil. Po legendi naj bi v Zlomih bila tudi zasuta vrata v podzemne rove, kjer naj bi v preteklosti kopali sol. Na začetku vasi je mlaka, ki so ji domačini rekli »vujdr« mlaka. Ob tej mlaki naj bi se spopadla mladeniča, ki sta eden drugemu grozila: »Vujdri me, če si vüpleš!« (Udari me, če si upaš!) (F. Čuš, osebna komunikacija, 15. januarja 2021).

Šaljivi grb vasi Sovjak je sova. Med drugo svetovno vojno se je kraj imenoval Eulenberg. Vinogradniško vas še danes krasijo nekatere mogočne, predvsem pa arhitekturno tradicionalne zgradbe, na primer vinska klet (ključaja) in cimprana viničarija (F. Čuš, osebna komunikacija, 15. januarja 2021).

Tematska pot se nadaljuje v naselju Kutinci. Prvič je omenjeno leta 1445, ko je štel 7 hiš. Vaški grb je sadež kutina. Vas Renkovci je po drugi svetovni vojni postala del vasi Kutinci. Takrat so veljali za eno najmanjših vasi na prostoru celotne tedanje države Jugoslavije. Prebivalci sosednjih vasi so Renkovčane zbadali: »Renkovci so ena veka vesi, v ker so štiri hiše, en Knez, dva Kaupūna in Tašner vmes, pa še en pes, pa še toti ne ves, ker so mu odrezali rep.« V vasi Kutinci sta Kreftov križ in Kreftova kapelica. Slednjo sta zgradila posestnika Jožefa in Jožef Kreft leta 1882. Kapela ima dokaj visok zvonik, v katerem je nameščen zvon. Prvotni zvon so med drugo svetovno vojno odpeljali Nemci, zato so lastniki po vojni kupili novega. Ta je bil nekaj časa posojen v cerkev sv. Duha na Stari Gori, dokler tam niso kupili novega.

Slika 8: Nahajališče drugega skritega zaklada na tematski poti (Kreftova kapelica) (Rožman, 2022)

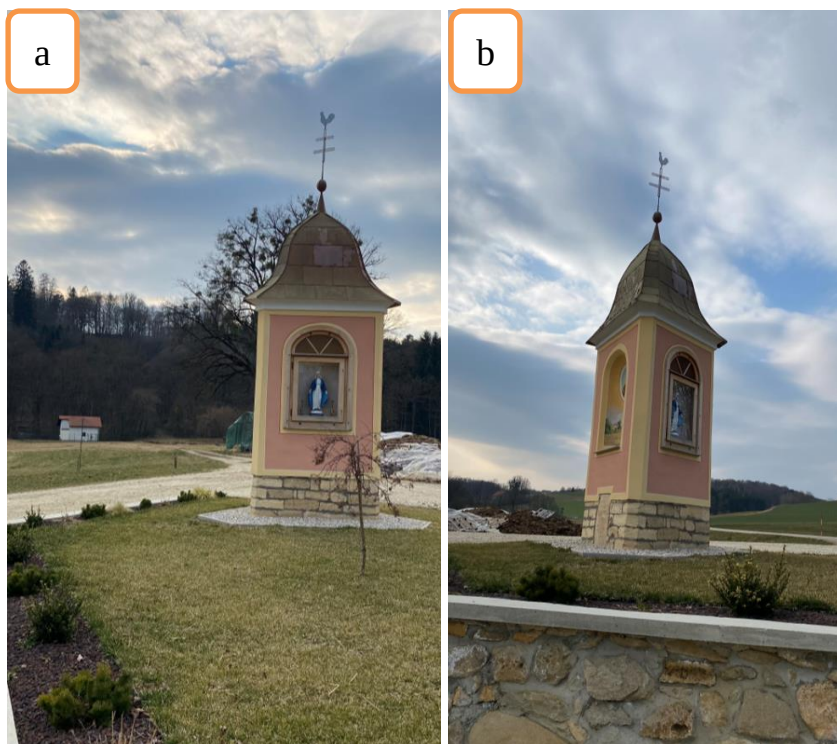
V vasi Kutinci izvira potok Turja, desni pritok reke Ščavnice, ki se v omenjeno reko izliva v Branoslavcih. Ime potoka naj bi izviralo iz besede »tura«, divjega goveda, ki je v davnini živel tudi na Slovenskem. V preteklosti je na potoku delovalo več potočnih mlinov in žag, med katerimi je bil v Terbegovcih Čušev mlin. Na zgornjem toku potoka si je napreden kmet iz Renkovcev, Franc Knez, pred drugo svetovno vojno zgradil lastno hidroelektrarno (F. Čuš, osebna komunikacija, 15. januarja 2021).

Slika 9: Nahajališče tretjega skritega zaklada na tematski poti (nekdanja elektrarna) (Rožman, 2022)

Četrty zaklad na tematski poti se nahaja na mostu čez potok Turja. Peti zaklad na tematski poti se nahaja ob nogometnem igrišču v naselju Kutinci.

Ob cesti Kutinci–Terbegovci na levi strani pod zaselkom Hrenovica je registrirano arheološko najdišče, kjer so vidne umetno oblikovane terase s sledovi prazgodovinske naselbine. Iz Kutincev se tematska pot nadaljuje v Terbegovce, ki so po površini ena največjih vasi v občini Sveti Jurij ob Ščavnici. Vas obsega dno dolino reke Turje, pobočja na obeh straneh doline in na severni strani sega preko slemena tudi v Ščavniško dolino. Kraj se prvič omenja že v Otokarskem urbarju v letih 1265/67, ko je štel 12 hiš. V vasi stojita Lasbacherjev križ in vaška kapela, posvečena Mariji Lurški. Zato je v kapeli nameščen Marijin kip, na eni strani sta naslikana sv. Ciril in Metod, na tretji pa sv. Florjan, zavetnik gasilcev (F. Čuš, osebna komunikacija, 15. januarja 2021).

Slika 10: **(a)** Nahajališče šestega skritega zaklada na tematski poti (vaška kapela) (Rožman, 2022)
(b) Trioglata vaška kapela (Rožman, 2022)

Prvotno je na mestu današnje trioglate kapele stal križ. Križ so vaščani leta 1865 porušili in postavili manjšo trioglato kapelo. Kapela stoji na t. i. »občinskem svetu«, imenovanem tudi gmajna (občinsko oz. gomajnsko). Kapela je bila obnovljena leta 2020. V bližini je vodovodno črpališče, v bližnjem gozdu pa raste smreka izjemnih dimenzij. Vas je v preteklosti bila znana po pridelavi in prodaji sadja. Ta tradicija se nadaljuje tudi danes, kar dokazujejo številni intenzivni sadovnjaki. Od tam pa se pot nadaljuje na Staro Goro, ki je znana po cerkvi sv. Duha. Cerkev je primer velike božjepotne baročno zasnovane stavbe, ki je bila zgrajena med leti 1674 in 1697. Včasih so jo imenovali cerkev pri sedmih lipah in naj bi jo po pripovedovanju dal zgraditi sin grofa Schachenturma. Notranjo podobo ji je v obliki stenskih poslikav dal Jakob Brollo. V celoti je cerkev bila obnovljena leta 1890. V njej so druge najstarejše orgle v Sloveniji, ki so bile obnovljene in so še vedno v uporabi. V vasi je do konca 80. let prejšnjega stoletja delovala podružnična osnova šola. Zgradili so jo leta 1905. V njej je urejena etnografska zbirka kmečkega orodja in pripomočkov. Kletni prostori so bili leta 2018 obnovljeni in so namenjeni za protokolarne in družabne dogodke. Pred šolskim poslopjem stoji vodnjak, iz katerega so zajemali vodo za potrebe šole. Leta 1996 je bil na Stari Gori postavljen mlin na veter, ki je kopija nekdanjega mlina na veter, t. i. Bečevega mlina iz Kokolajnsčaka (Slana, 1996).

Slika 11: Mlin na veter na Stari Gori (Rožman, 2022)

Prvotni mlin je deloval na Kokolajnsčaku do leta 1957. Na severni strani vasi je rimskodobno gomilno grobišče, ki ima sedem gomil s premerom od 5,5 do 9,9 m in z višino od 0,3 do 0,6 m. Gomile so v gozdu, severno od vasi Stara Gora (F. Čuš, osebna komunikacija, 15. januarja 2021) .

Tematska pot pa se nadaljuje v vas Ženik, ki je bila do leta 1953 zaselek Sovjaka. Po pripovedovanju naj bi vas dobila ime v času, ko so na Stari Gori gradili cerkev sv. Duha. Iz kraja Osek so iz tamkajšnjega kamnoloma vozili peščenjak za gradnjo cerkve. Ob vzponu skozi vas so vozniki vprežno živino priganjali z besedami »ženi, ženi«. Od tod izhaja ime vasi Ženik, ki leži na slemenu gričevja. Del vasi sega v dolino (Štrigovska graba) proti Sovjaku (F. Čuš, osebna komunikacija, 15. januarja 2021).

Slika 12: Del tematske poti, Štrigova graba (Rožman, 2022)

V tej grabi so včasih strojili kože, zato še danes kroži zgodba, da tukaj ponoči strašijo živalske kože. Tukaj je bil rojen tudi publicist, pisatelj in novinar Ivan Vuk Starogorski. Kot ruski vojni ujetnik se je leta 1917 pridružil boljševikom in sodeloval v oktobrski revoluciji. Prijateljaval je z znanim ruskim pisateljem Maksimom Gorkim in po pripovedovanju pil čaj celo z Leninom. Na Ženiku hišna številka 21 je ohranjen Muhičev studenec. Globok je 27 metrov. Je iz kamna grajen vodnjak na mogočno leseno kolo, z zbitim zunanjim lesenim štirikotnim delom. Pokrit je s štirikapno streho opečne kritine. Letnica, zapisana na enem od tramov vodnjaka, je 1820 (F. Čuš, osebna komunikacija, 15. januarja 2021).

Osmi in hkrati zadnji skriti zaklad na tematski poti se nahaja v vasi Ženik v bunkerju iz druge svetovne vojne. Redki še živeči domačini se še vedno spominjajo časa druge svetovne vojne, ko so si v njem hranili zaloge hrane. Lokacija bunkerja je bila dolgo časa neznana. Ponovno so ga odkrili in odkopali pred kakšnim letom.

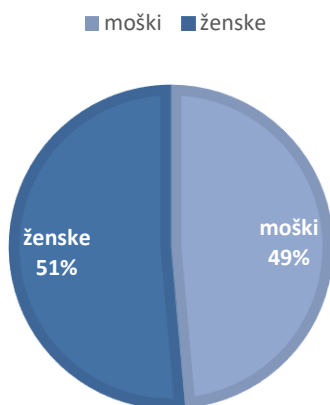
Slika 13: Nahajališče osmega skritega zaklada na tematski poti (bunker) (Rožman, 2022)

5 REZULTATI ANKETE

Anketa vsebuje 17 vprašanj, s katerimi sem želela ugotoviti delež anketirancev po spolu, kolikšen delež anketiranih je že slišal za geocaching ter koliko zakladov so našli in ustvarili. Zanimalo me je tudi, kdaj se je k iskanju zakladov pridružilo največ ljudi ter od kod so izvedeli za aplikacijo Geocaching, katera je njihova najljubša vrsta zaklada, kako iščejo zaklade ter njihovo splošno mnenje o geocachingu.

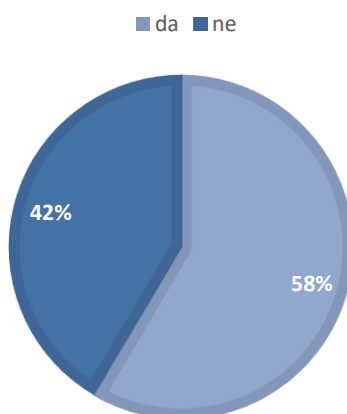
Iz grafikona 1 je mogoče razbrati, da je na anketni vprašalnik odgovorilo 51 % žensk in 49 % moških.

Grafikon 1: Delež anketirancev po spolu

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

Grafikon 2: Delež anketirancev, ki so že slišali za geocaching

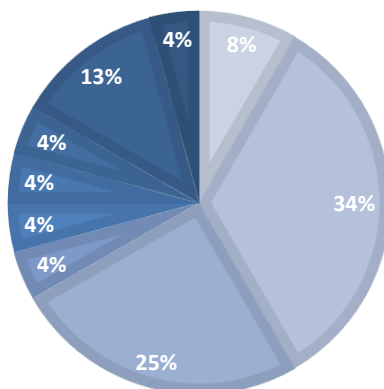
Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

Iz grafikona 2 je mogoče razbrati, da je več kot 58 % anketirancev že slišalo za geocaching, 42 % ljudi pa zanj še ni slišalo.

Iz grafikona 3 je mogoče razbrati, da se je največ anketirancev pridružil geocachingu leta 2020 in 2021. Vzrok za tako velik delež je lahko čas epidemije koronavirusne bolezni covid-19, saj so ljudje v tem času bili veliko doma in so imeli čas za iskanje skritih zakladov v svoji okolici.

Grafikon 3: Delež anketirancev, ki so se pridružili geocachingu

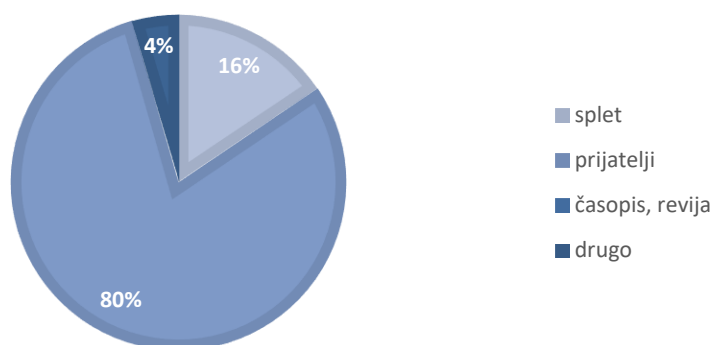
■ 2022 ■ 2021 ■ 2020 ■ 2019 ■ 2018 ■ 2017 ■ 2016 ■ 2015 ■ 2012

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

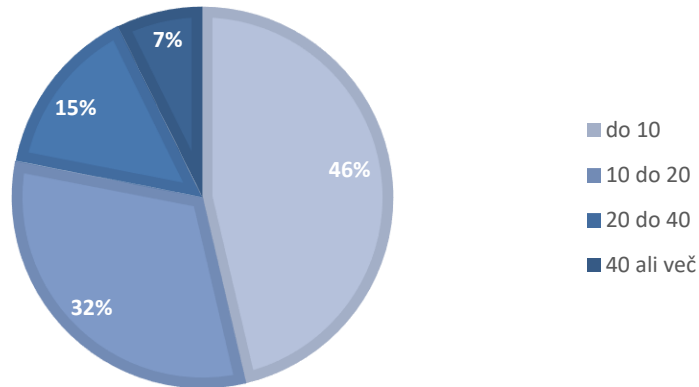
Iz grafikona 4 je mogoče razbrati, da je kar 80 % anketirancev za geocaching izvedelo od prijateljev. Tak odziv sem pričakovala, saj sem tudi sama drugim znanje o geocachingu podala ustno.

Grafikon 4: Delež anketirancev glede na izvor informacij o geocachingu

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

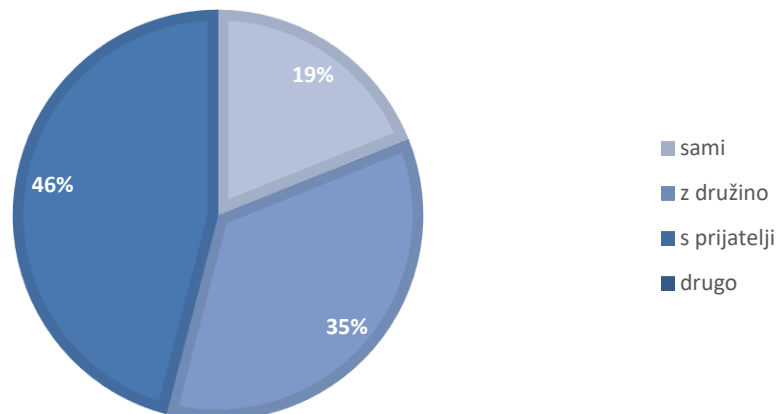
Grafikon 5: Delež najdenih skritih zakladov z geocachingom s strani anketirancev

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

Iz grafikona 5 je mogoče razbrati, da je največ anketirancev našlo do 10 skritih zakladov.

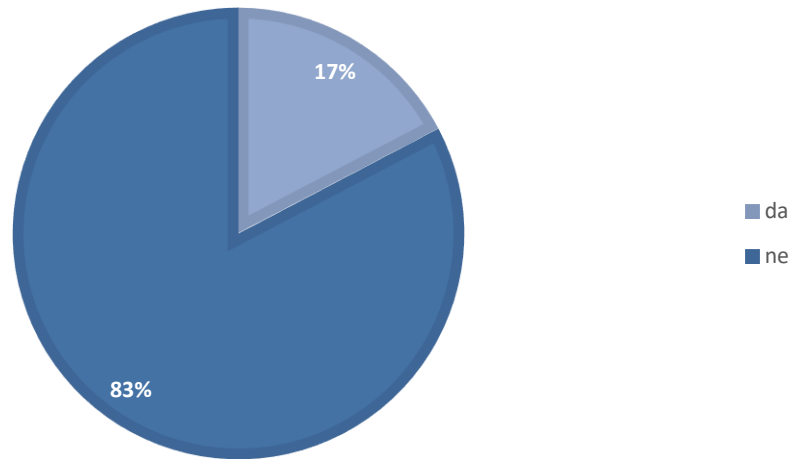
Grafikon 6: Načini, kako anketiranci iščejo skrite zaklade

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

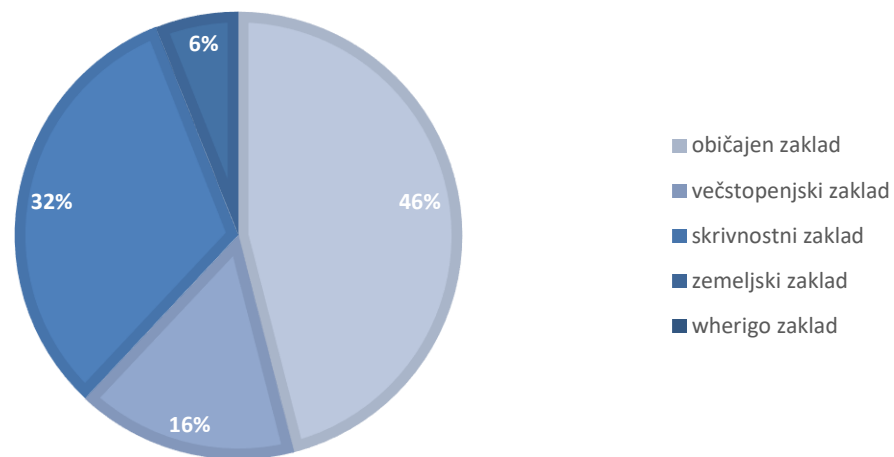
Iz grafikona 6 je mogoče razbrati, da anketiranci iščejo skrite zaklade na različne načine. Iz grafikona 7 je mogoče razbrati, da večina anketirancev išče zaklade, ki so že postavljeni, sami pa le redko ustvarijo skriti zaklad.

Grafikon 7: Delež anketirancev, ki so že ustvarili svoj skriti zaklad z aplikacijo Geocaching

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

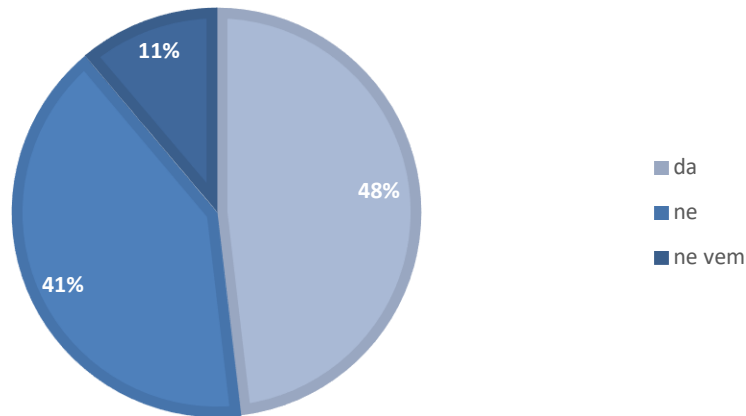
Grafikon 8: Delež anketirancev glede na tip zaklada, ki jim je najbolj všeč

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

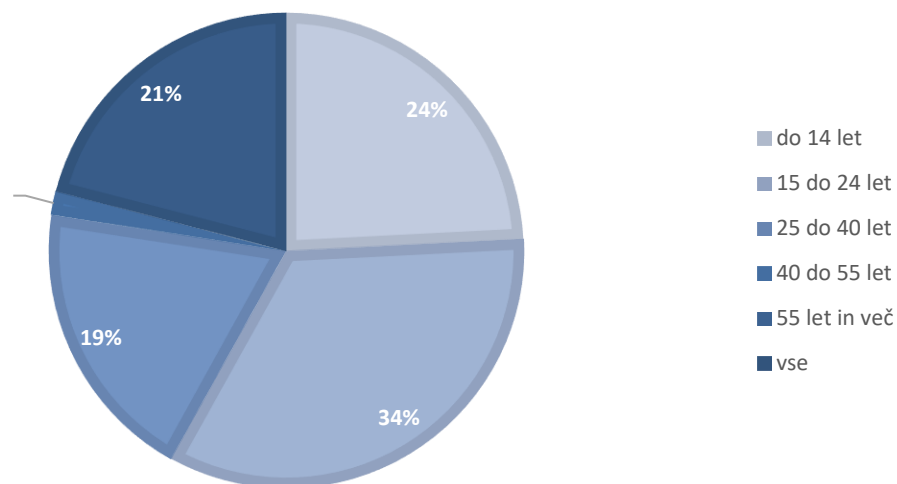
Iz grafikona 8 je mogoče razbrati, da sta anketirancem najbolj všeč običajen skriti zaklad in skrivnostni zaklad. Kar 48 % anketirancev pa meni, da jih aplikacija Geocaching lahko zasvoji (Grafikon 9).

Grafikon 9: Delež anketirancev glede na mnenje, ali jih aplikacija Geocaching lahko zasvoji

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

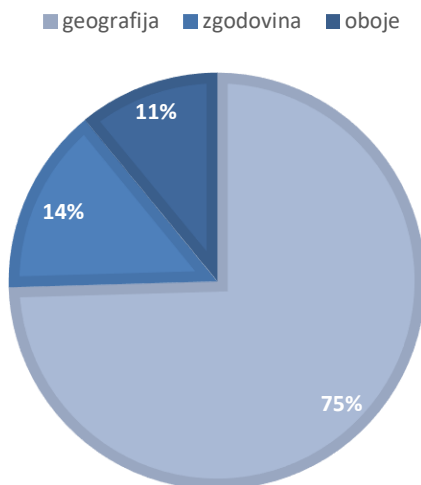
Grafikon 10: Delež anketirancev glede na mnenje, za katero starostno skupino se jim zdi geocaching najbolj primeren

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

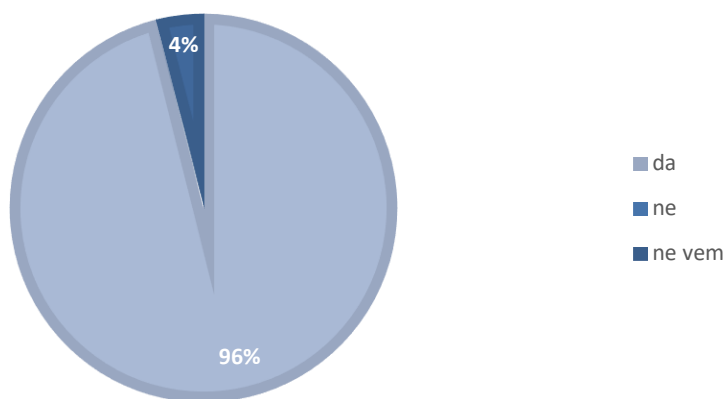
Iz grafikona 10 je mogoče razbrati mnenje anketirancev, da je geocaching najbolj primeren za starostno skupino od 15 do 24 let. Največ anketirancev meni, da uporaba iskanja skritega zaklada najbolj vpliva na znanje iz geografije (Grafikon 11).

Grafikon 11: Področje znanja, na katerega geocaching najbolj vpliva

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

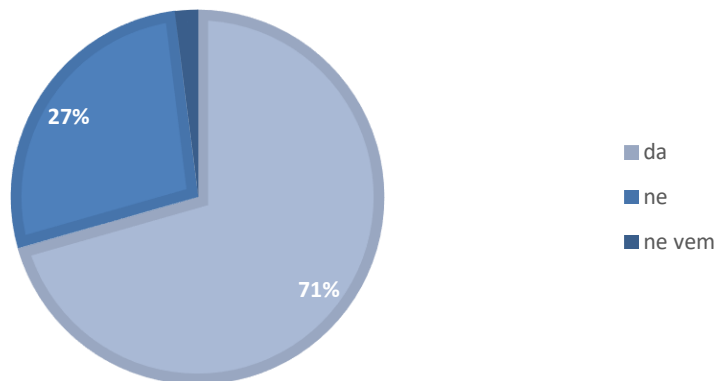
Grafikon 12: Ali geocaching vpliva na turistično prepoznavnost kraja?

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

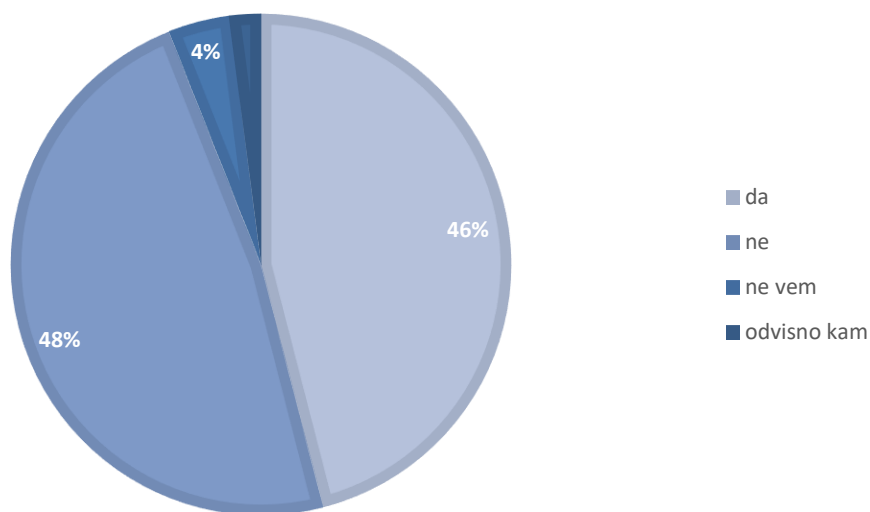
Anketiranci se v veliki večini (96 %) strinjajo, da geocaching vpliva na turistično prepoznavnost kraja (Grafikon 12). Velika večina vprašanih (71 %) se strinja, da vpliva na spoznavanje novih prijateljev (Grafikon 13).

Grafikon 13: Ali med uporabo geocachinga spoznavamo nove prijatelje?

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

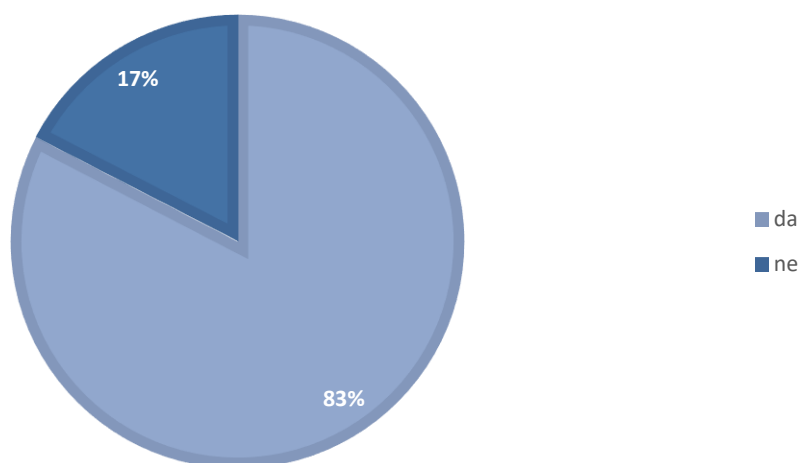
Grafikon 14: Ali bi se zaradi geocachinga odpravili na daljše potovanje (v drugo državo)?

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

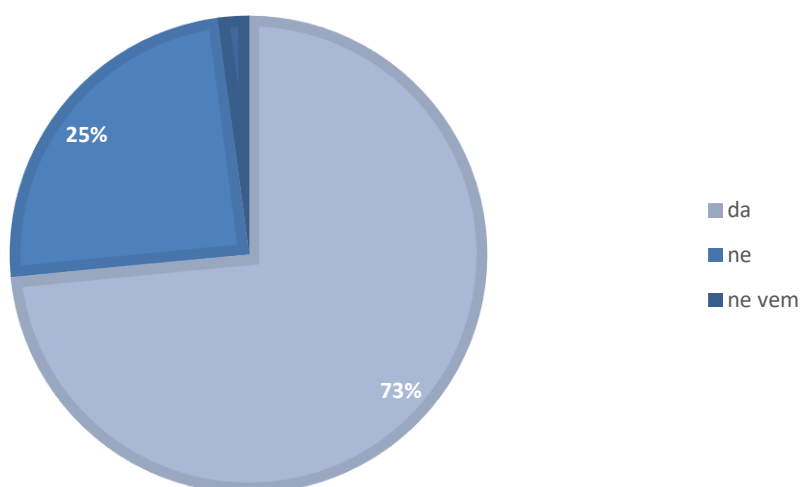
Iz grafikona 14 je mogoče razbrati, da se 48 % anketirancev ne bi odpravilo iskat skritega zaklada v druge države, na drugi strani pa bi se za to možnost odločilo kar 46 % anketirancev. Iz grafikona 15 je mogoče razbrati, da bi 83 % anketirancev na podlagi lastne izkušnje z geocachingom navduševalo tudi ostale.

Grafikon 15: Ali bi na podlagi svojih izkušenj nad geocachingom navduševali druge?

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

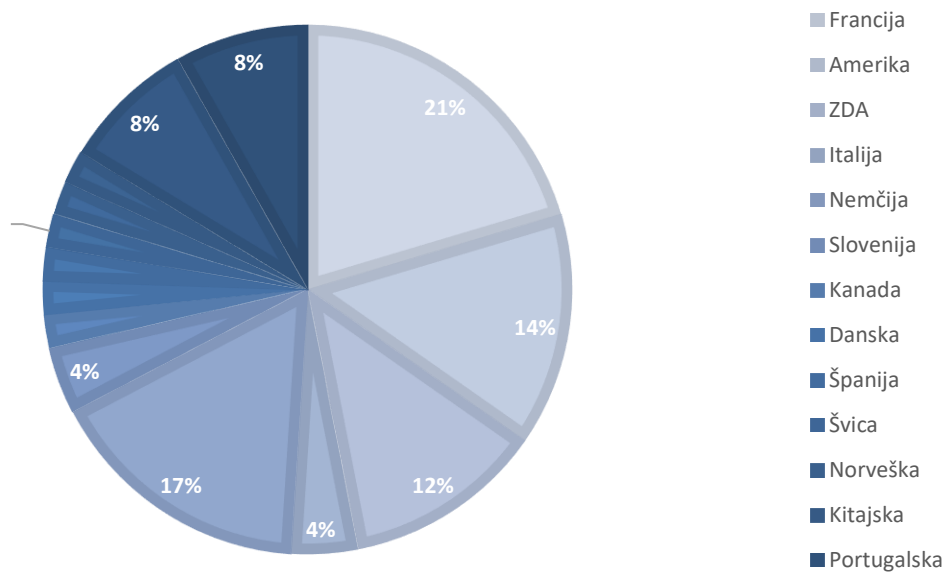
Grafikon 16: Ali menite, da bi se z geocachingom lahko ukvarjali do pozne starosti?

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

Iz grafikona 16 je mogoče razbrati, da se lahko z geocachingom ukvarjajo tudi starejši ljudje. Anketiranci menijo, da je geocaching najbolj razvit v Franciji, Ameriki, ZDA in Nemčiji (Grafikon 17).

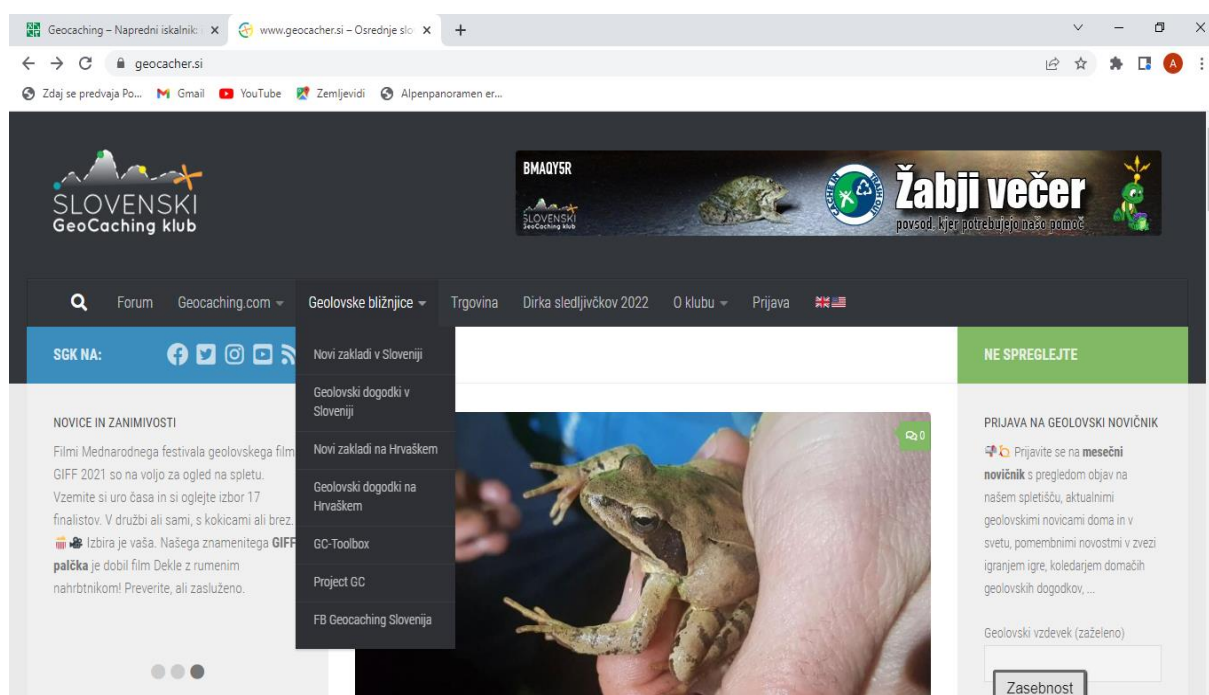
Grafikon 17: Kaj menite, v kateri državi je geocaching najbolj razvit?

Vir: Rožman, anketni vprašalnik, 2022

6 PROMOCIJA TURISTIČNEGA PRODUKTA

Ob pisanju raziskovalne naloge smo razmišljali tudi o promociji tematske poti in o tem, kako bodo ljudje sploh izvedeli za novo tematsko pot in iskanje geozakladov. Novo tematsko pot je treba vnesti v aplikacijo geocaching, kjer jo po pregledu, ali ustreza vsem kriterijem geolova, objavijo v iskalniku novih zakladov. Za novo tematsko pot z geozakladi najprej izvedo tisti, ki spremljajo iskalnik novih zakladov. V Sloveniji do iskalnika najlažje dostopamo preko spletne strani www.geocacher.si, ki jo ureja Slovenski GeoCaching klub.

Slika 14: Iskalnik novih zakladov (Slovenski GeoCaching klub, 2022.)

Na obisk kraja vplivajo dejavniki, kot so na primer cena, ponudba, bližina naravnih in kulturnih znamenitosti, urejenost kraja ter sezona, saj je v turističnih krajih različen čas glavnih sezon, nekateri imajo poletno, drugi zimsko, tretji pa je sploh nimajo in je obisk turistov skozi celo leto približno enak.

V občini Sveti Jurij ob Ščavnici je turistom na voljo kar nekaj prenočišč (Hotel Forest glamping Blaguš, Apartma Jožica, Apartment Vodnik, Živahna hiša). Na lokacijah teh prenočišč bi lahko turiste vljudno povabili na obisk tematske poti oz. na geolov. Tematsko pot oz. geolov bi lahko promovirali na različne načine. Izdelali bi lahko zloženke ali infograme, ki bi jih pustili pri Turističnem društvu na Stari Gori, pri turističnih informacijskih centrih v večjih mestih (Gornja

Radgona, Murska Sobota), v zdraviliščih (Terme Banovci, Bioterme Mala Nedelja) ali na bolj obiskanih mestih, npr. pri ponudnikih prenočiš v občini Sveti Jurij ob Ščavnici (Hotel Forest glamping Blaguš, Apartma Jožica). Lahko bi izdelali letake, ki bi jih izobesili na javnih mestih naše občine. Posneli bi lahko tudi promocijski video in ga objavili na družbenih omrežjih (Facebook, Instagram, Twitter) ali na spletnih straneh občine in šole ...

Slika 15: (a) Spretnja stran infograma o tematski poti (Rožman, 2022) (b) Zadnja stran infograma o tematski poti

7 RAZPRAVA

Z raziskovanjem in postavitvijo pustolovske igre na prostem (geocachinga) ugotavljam, da je iskanje skritih zakladov s pomočjo aplikacije Geocaching priljubljena oblika preživljanja prostega časa med ljudmi predvsem v tujini (ZDA) in tudi v Sloveniji. Trenutno je po svetu 3 milijone skritih zakladov (geocache) v 190 državah. V Sloveniji jih je trenutno zabeleženih 5832 (Vse vrste zakladov, b. d.).

Glavnina literature o geocachingu je v spletni obliki. Kot pomemben vir nam je služila spletna stran <https://www.geocaching.com>. Gre za uradno spletno stran o geocachingu, s sedežem v ZDA (Seattle). Na tej spletni strani se nahajajo natančna navodila, kako lahko sodelujemo v pustolovski igri. O priljubljenosti geolova v Sloveniji pa priča spletna stran <https://www.geocacher.si/> Slovenskega GeoCaching kluba (Društvo iskalcev geozakladov). Na omenjeni spletni strani so objavljene uporabne smernice za ustvarjanje zakladov, ki sem jih uporabila pri postavitvi tematske poti z zakladi. Pri postavitvi geozaklada je treba uskladiti potrebe in pravice geološke skupnosti, okolja in upravljalcev zemljišč.

Tiskano gradivo se nahaja v knjižnicah, in sicer posamezne raziskovalne naloge in članki v revijah, npr.: Matematika v šoli ali Komunitator.

Znanje, pridobljeno ob prebiranju spletne literature, smo želeli preveriti v praksi. Postavili smo tematsko pot z 8 geozakladi. Pri načrtovanju poteka tematske poti in določitvi lokacije tematskih poti smo upoštevali politiko upravljanja z zemljišči. Slednje pomeni, da nismo postavljali zakladov, kjer bi motili posest. Geološki vsebnik in fizične stopnje različnih zakladov morajo biti med seboj oddaljeni vsaj 161 m. Razdalje med posameznimi geozakladi na tematski poti smo postavili krepko čez minimalno določeno razdaljo. Vsi geozakladi na tematski poti so lahko dostopni in niso zakopani v zemljo, saj se geozakladov ne sme delno ali v celoti zakopati. Geozakladi so postavljeni za daljše obdobje in so na voljo vse dni v tednu. Igralec ne potrebuje stika z lastnikom zaklada ali tretjo osebo. Pri določanju lokacije tematskih poti smo si pomagali z aplikacijo Google zemljevid, kjer smo odčitali geografsko širino in geografsko dolžino posamezne točke na tematski poti. Koordinate točk, opise in namige na točkah smo vnesli v aplikacijo Geocaching. Tematske točke smo postavili na mestih, kjer se nahaja naravna ali kulturna dediščina. Pri tem smo veliko bolj upoštevali zgodovinski vidik kot pa geografskega. S tega vidika je tematsko pot možno nadgraditi s tematskimi točkami, ki bi pozornost obiskovalcev usmerile na geografske pojave in procese v pokrajini. Ustne informacije za posamezne tematske točke smo pridobili s pomočjo domačina Franca Čuša, ki

odlično pozna zgodovino krajev v občini Sveti Jurij ob Ščavnici. Motivacijski vidik aplikacije Geocaching smo ugotavljali s pomočjo anketnega vprašalnika, ki smo ga oblikovali v aplikaciji 1KA in ga razposlali naključnim znancem. Zavedamo se, da bi za večjo verodostojnost podatkov potrebovali večji vzorec anketirancev.

Ugotavljamo, da smo vse cilje, ki smo si jih zadali ob začetku raziskovanja, realizirali. Na podlagi tega ugotavljamo, da smo za dosego ciljev izbrali ustrezne metode dela (zbiranje literature, njena analiza in sinteza, terensko delo, anketiranje ter analiza anketnega vprašalnika).

8 ZAKLJUČEK

V raziskovalni nalogi z naslovom *Lov za zakladom v Prleških Atenah* smo se posvetili:

- ustvarjanju tematske poti in skrivanju geocachev na posamezni točki ter
- iskanju zgodovinskega pomena točke, na kateri je skrit zaklad.

Med pisanjem raziskovalne naloge smo se veliko naučili. Bolje smo spoznali kraje občine Sveti Jurij ob Ščavnici in njihov zgodovinski pomen, veliko novega smo izvedeli tudi o geocachingu. Ugotovili smo, da se z iskanjem skritih zakladov z aplikacijo Geocaching ukvarja več ljudi, kot smo predvidevali.

Iskanje skritih zakladov je poučna aktivnost, saj se med iskanjem odpravimo v naravo, se zabavamo in se ob enem tudi nekaj novega naučimo. Primeren je za ljudi, ki imajo radi izzive, saj so navodila za iskanje zakladov različno zahtevna.

Spoznali smo, da je največ ljudi za geocaching izvedelo od prijateljev, najraje pa zaklade iščejo s prijatelji ali družino. Velika večina geolovcev svojega zaklada še ni postavila, najljubši tip zaklada pa je običajen zaklad. Menimo, da je geocaching primerna igra za vse ljudi ne glede na starost, saj se med aktivnostjo lahko zabava cela družina.

Med iskanjem potrebnih informacij in podatkov za raziskovalno nalogo smo ugotovili, da je večina literature o aplikaciji Geocaching v spletni obliki, kar potrjuje prvo hipotezo.

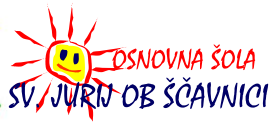
Potrdimo lahko tudi drugo hipotezo, da aplikacija Geocaching motivira obiskovalce za obisk tematske poti, saj se ljudje na sprehodu bolj zabavajo, če hkrati iščejo še zaklade.

Na podlagi rezultatov anketnega vprašalnika smo ugotovili, da lahko potrdimo tudi hipotezo 3, da je geocaching zasvajajoč. Pri tem vprašanju se veliko ljudi ni strinjalo, da je geocaching zasvajajoč, vendar se je naše mnenje med pisanjem te naloge popolnoma spremenilo.

Hipoteze 4, da aplikacijo Geocaching aktivno uporablja manj ljudi, ne moremo potrditi, saj nismo našli uradnih podatkov, ki bi to potrjevali, ugotovili pa smo, da se je največ anketirancev pridružilo Geocachingu leta 2021.

Hipotezo 5, s katero smo predvidevali, da iskanje skritih zakladov s pomočjo aplikacije Geocaching motivira ljudi za spoznavanje zgodovine nekega kraja, lahko potrdimo z rezultati ankete.

Hipotezo 6, s katero smo predvidevali, da se z geocachingom izobražujemo na področju geografije, lahko potrdimo. Ponekod se ob geocachingu izobražujemo tudi na področju zgodovine, saj imajo nekateri zakladi pomembno zgodovinsko vrednost.

Z uporabo geochachinga lahko spoznamo del bogate in pestre zgodovine svoje okolice in tudi okoliških krajev.

VIRI IN LITERATURA

Brigitte. (5. maj 2022). Happy 20th birthday, geocaching! [objava v spletnem dnevniku]. Pridobljeno 14. novembra 2021 s <https://www.geocaching.com/blog/2020/05/happy-20th-birthday-geocaching/>.

Medmrežje 1: Pridobljeno 14. novembra 2021 s <http://img.groundspeak.com/user/2f905328-f38e-4a1e-9f04-adb195867622.jpg>.

Medmrežje 2: Pridobljeno 10. januarja 2022 s https://play-lh.googleusercontent.com/6zRsomkLxwya9yiXd9GKQS8_VrZpY0A83CWqChkDkF7GFx8-MDtvkwc-ZZpuvjSWJzg.

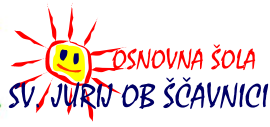
Medmrežje 3: Pridobljeno 10. januarja 2022 s <https://apprecs.org/ios/images/app-icons/256/cd/645384141.jpg>.

Medmrežje 4: Pridobljeno 10. januarja 2022 s <https://wiki.opencaching.eu/images/e/e5/Cgeo-logo.png>.

Slana, A. (1996). Bilten Turističnega društva Sveti Jurij ob Ščavnici. Sveti Jurij ob Ščavnici. Slovar slovenskega knjižnega jezika. (b. d.) Geocaching. Pridobljeno 24. februarja 2022 s <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=geocaching>.

Slovenski geocaching klub: Pridobljeno 12. maja 2021 s <https://www.geocacher.si/>.

Vse vrste zakladov. (b. d.) Na [geocaching.com](https://www.geocaching.com). Pridobljeno 11. 4. 2022 s https://www.geocaching.com/seek/nearest.aspx?country_id=181&as=1&ex=0&cFilter=9a79e6ce-3344-409c-bbe9-496530baf758&children=n

PRILOGE

PRILOGA A: Anketni vprašalnik